



Õiguskantsler

Teie 12.07.2018 nr

Meie 14.08.2018 nr 7-6/181044/1803464

Välismaalase kandideerimine kutseõppeasutusse

Austatud []

Töite oma pöördumises esile, et Ida-Virumaa Kutsehariduskeskus on kehtestanud välismaalaste vastuvõtu [korra](#), mille kohaselt peab õpilaskandidaat esitama kirjaliku nõusoleku taotleda õppimise ajaks D-tüüpi viisat (korra p 1.6). Selgitasite, et niisugune nõue takistab välismaalastel kooli õppima kandideerimist, sest selle viisa taotleja peab tõendama, et tal on Eestis viibimise ajal piisavalt raha (iga Eestis viibitud päeva kohta 100 eurot¹).

Niisugune nõue ei ole vastuolus seaduse ega põhiseadusega.

Välismaalasel peab Eestisse asumiseks olema seaduslik alus (vt [välismaalaste seaduse](#) (VMS) § 43). Põhiseadus ei näe ette, et välismaalasel on õigus tulla Eestisse selleks, et siin õppima asuda. Seetõttu on Riigikogul küllaltki lai otsustusruum määrata, mis tingimustel võib välismaalane Eestisse õppima tulla ning selleks seaduslikku alust (nt elamisluba, viisa) taotleda.

Õigusaktides sätestatud korra kohaselt peab välismaalast õpilaskandidaat esitama dokumendi, milles on märges alalise või kehtiva tähtajalise elamisloa või elamisõiguse kohta. Kui tal sellist dokumenti ei ole, tuleb esitada pädeva asutuse tõend tema seadusliku viibimise kohta Eesti Vabariigis (haridus- ja teadusministri 28.08.2013 [määrus](#) nr 25 „Õpilase kutseõppeasutusse vastuvõtu kord“, § 4 lg 1 p 7). Õpilasel on kohustus osaleda õppetöös. Seetõttu peab tal olema võimalik riigis viibida kogu õppetegevuse aja.

Pikaajalise viisa võib anda kuni 365 päevaks 12 järjestikuse kuu jooksul (VMS § 60 lg 3). Lühiajaline viisa annab õiguse viibida Euroopa Liidu liikmesriikides kuni 90 päeva 180 päeva jooksul.² Seetõttu ei pruugi lühiajaline viisa olla piisav kogu õppetegevuses osalemiseks.

Välismaalasel on õigus taotleda riigis viibimiseks elamisluba, kui seaduses kehtestatud tingimused on täidetud (vt VMS § 112 jj). Muu hulgas on võimalik taotleda elamisluba õppimiseks (VMS § 162 jj). Õppimise eesmärgil võib aga elamisluba taotleda vaid juhul, kui õppeasutus esitab kutse ning on valmis kandma kutsuja kohustusi – muu hulgas seaduses

¹ Siseministri 18.12.2015 [määrus](#) nr 82 „Pikaajalise viisa andmise, viibimisaja vormistamise ja viibimisaja pikendamise kord, tähtajad, piisavate rahaliste vahendite ja tervisekindlustuslepingu kindlustussumma määr ning pikaajalise viisa ja viibimisaja pikendamise taotlemise vormid“, § 15 lg 1.

² Vt lähemalt: <https://vm.ee/et/kkk-valismaalasele>.

sätetatud kulude kandmise kohustuse (VMS § 291). See nõudmine võib õppeasutusele muutuda kulukaks, kui õppija oma kohustusi ei täida või Eestist ei lahku. Niisiis võivad õppeasutused kehtestada nõude, et välismaalasel oleks õppima asumiseks elamisluba muul alusel või viisa, mis on antud kogu õppetegevuse ajaks.

Loodan, et neist selgitustest on abi.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise